

Recenzje spełniono wymagania formalne.

Prof. dr hab. inż. Jerzy Hoła
Politechnika Wrocławska
Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław
e-mail: jerzy.hola@pwr.edu.pl

Wrocław, 17 grudnia 2025 r.

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Pana mgra inż. Łukasza Szoblika

pt.: „Analiza rektyfikacji odkształconych ścian baraków znajdujących się na terenie dawnego KL Auschwitz II - Birkenau”

1. PODSTAWY OPRACOWANIA RECENZJI

Formalną podstawę opracowania recenzji stanowi uchwała Rady Dyscypliny Inżynieria Lądowa, Geodezja i Transport Politechniki Śląskiej podjęta w dniu 23 października 2025 roku, oraz pismo z dnia 24 października 2025 roku Przewodniczącego Rady Dyscypliny Pana prof. dr. hab. inż. Piotra Folęgi zawierające prośbę o opracowanie opinii o rozprawie doktorskiej Pana mgra inż. Łukasza Szoblika.

Merytoryczną podstawę opracowania recenzji stanowi załączona do ww. pisma rozprawa doktorska w formie papierowej i elektronicznej.

Prawną podstawę opracowania recenzji stanowią obowiązujące przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

2. PRZEDMIOT I UKŁAD ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska Pana mgra inż. Łukasza Szoblika pt.: „Analiza rektyfikacji odkształconych ścian baraków znajdujących się na terenie dawnego KL Auschwitz II - Birkenau”. Promotorem rozprawy jest Pan prof. dr hab. inż. Krzysztof Gromysz, a opiekunem pomocniczym jest Pani mgr inż. Zofia Drabczyk z Państwowego Muzeum Auschwitz – Birkenau. Rozprawa ma charakter

Wpłynęło dnia 16.12.2025 r.

badawczo - analityczno - wdrożeniowy i wykonana została w ramach programu „Doktorat wdrożeniowy” na podstawie umowy trójstronnej nr RJO/SWD/005-58 zawartej między doktorantem będącym pracownikiem Państwowego Muzeum Auschwitz - Birkenau, Państwowym Muzeum Auschwitz - Birkenau, a Politechniką Śląską. Rozprawę ujęto w 10 rozdziałach, liczy ona 252 strony wydruku komputerowego w tym 220 rysunków i 24 tablice.

Układ recenzowanej rozprawy jest następujący.

Rozprawę rozpoczyna spis treści, po którym umieszczono spis podstawowych oznaczeń.

W rozdziale 1 (6 stron) sformułowany został cel i zakres pracy.

W rozdziale 2 (14 stron) omówiono wybrane zagadnienia historyczne dotyczące murowanych baraków zlokalizowanych na terenie obozu koncentracyjnego Auschwitz II - Birkenau, w tym powstanie i funkcjonowanie obozu, powstanie i eksploatacja murowanych baraków do czasu powołania Państwowego Muzeum Auschwitz - Birkenau oraz po powołaniu Muzeum w latach 1947 - 2015.

W rozdziale 3 (12 stron) dokonano syntetycznego rozpoznania literaturowego na temat wybranych działań naprawczych podejmowanych w uszkodzonych zabytkowych obiektach o murowanej konstrukcji nośnej, w odniesieniu do takich elementów jak: fundamenty, posadzki, dachy, ściany. Rozdział zakończono omówieniem metod rektyfikacji obiektów budowlanych, wraz z przykładami zastosowań.

W rozdziałach 4 do 7 (116 stron) udokumentowano część wdrożeniową rozprawy. Dotyczy ona następujących elementów budowlanych w obozowych zabytkowych murowanych barakach: fundamentów (rozdział 4), posadzek (rozdział 5), dachów (rozdział 6), ścian (rozdział 7). Układ rozdziałów 4 - 7 jest podobny. W trzech pierwszych podrozdziałach każdego z tych rozdziałów scharakteryzowano dany element i opisano jego uszkodzenia oraz naprawy doraźne dokonane w przeszłości. Następnie w podrozdziałach 4.5, 5.5, 6.5 i 7.5 przedstawiono prace wdrożeniowe zrealizowane w barakach o nr: B - 123, B - 124, B - 138 i B - 139, w ramach Globalnego Programu Konserwatorskiego. Wdrożenie kompleksowej konserwacji ścian (podrozdział 7.5) zostało przedstawione w sposób bardzo szczegółowy. Najpierw opisano stabilizację ścian konstrukcją podpierającą

wybudowaną na zewnątrz w baraku B -138 oraz ściany szczytowej wschodniej w baraku nr B - 115 i ściany podłużnej północnej w baraku nr B - 138, a następnie opisano stabilizację wykonaną za pomocą elementów wbudowanych wewnątrz ścian.

W rozdziale 8 (54 strony), zatytułowanym analiza parametryczna modelu rektyfikowanego układu, wyróżniono cztery podrozdziały. W pierwszym podrozdziale (8.1) przedstawiono dyskretny model rektyfikowanego układu, w drugim (8.2) zamieszczono rezultaty nieniszczących badań wykonanych w laboratorium wraz z analizą obliczeniową fragmentu ściany wymontowanej z jednego z baraków, w trzecim (8.3) dokonano charakterystyki siłowników, a w czwartym (8.4) przedstawiono analizę obliczeniową modelu MES rektyfikowanego układu.

W rozdziale 9 (34 strony) przedstawiono badania rektyfikowanej ściany zachodniej baraku B - 138, wykonane w warunkach in situ.

Rozdział 10 (6 stron) to podsumowanie z wnioskiem końcowym.

Po podsumowaniu zestawiona została literatura licząca 110 pozycji i 37 pozycji materiałów pozyskanych z Muzeum Auschwitz – Birkenau (m. in. ekspertyzy i opinie techniczne, sprawozdania z badań, programy prac konserwatorskich, projekty budowlane). W przypadku 5 pozycji literaturowych Autor rozprawy jest współautorem. Rozprawę kończy streszczenie w językach polskim i angielskim.

Po zapoznaniu się z recenzowaną rozprawą stwierdzam, że jej treść jest w zgodzie z tytułem. Układ rozprawy jest prawidłowy i oceniam go w pełni pozytywnie. Rozprawę napisano dobrą polszczyzną i starannie zredagowano ilustrując ją w mojej opinii perfekcyjnie bardzo dużą liczbą czytelnych rysunków i tablic oraz fotografiami. Pozytywnie oceniam również trafny i wystarczający moim zdaniem dobór pozycji literaturowych, poszerzony o piśmiennictwo pozyskane z Muzeum Auschwitz - Birkenau.

3. WSKAZANIE ORAZ OCENA ZASTOSOWANYCH METOD BADAWCZYCH

Dla osiągnięcia celu sformułowanego w rozprawie Autora dokonał trafnego doboru różnych metod i technik badawczych oraz opracował potrzebne metodyki badań. Dla udokumentowania stanu zachowania ścian przewidzianych do rektyfikacji

wykorzystał fotogrametrię i skaning laserowy. Zaprojektował w laboratorium stanowisko badawcze i opracował metodykę badań fragmentu ściany pochodzącej z murowanego baraku, dobrał m.in. odpowiednie czujniki pomiarowe przydatne do rejestracji skręceń ściany podczas obciążania w próbie ściskania osiowego i zmiany szerokości spoin wspornych podczas obciążania mimośrodowego. Opracował metodykę rektyfikacji ściany szczytowej murowanego baraku w warunkach in situ. W ramach tej metodyki zaprojektował układ złożony ze ściany i 13 siłowników w postaci podnośników samochodowych trapezowych oraz stalowej konstrukcji oporowej do zamocowania tych siłowników. Zaprojektował układ pomiarowy do ciągłej rejestracji siły i pomieszczeń (ściany i konstrukcji oporowej) w miejscach oddziaływania siłowników z wykorzystaniem m.in. siłomierzy, indukcyjnych czujników przemieszeń, przetworników analogowo - cyfrowych. W badaniach numerycznych wykorzystał nowoczesne oprogramowanie komputerowe, min. RFE M6 firmy Dlubal.

W mojej opinii wykorzystane przez Autora metody i techniki pomiarowe i oprogramowanie oraz opracowane metodyki badań są właściwe i nie budzą większych zastrzeżeń.

4. OCENA MERYTORYCZNA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

4.1 Wskazanie i ocena celów rozprawy

Należy rozpocząć od przypomnienia, że recenzowana rozprawa została zrealizowana w programie „Doktorat wdrożeniowy”. Celem określonym w tym programie było opracowanie i wdrożenie rektyfikacji ścian murowanych zabytkowych baraków znajdujących się na terenie obozu Auschwitz II - Birkenau. Silnie odkształcone ściany jak również stan istniejących pod tymi ścianami fundamentów i stan opierającego się na ścianach dachu wymagały dla osiągnięcia tego celu opracowania i wdrożenia nie tylko samego sposobu rektyfikacji oraz zrealizowania szerszego zakresu działań o charakterze wdrożeniowym przed, w trakcie i po zakończeniu rektyfikacji.

I tak, Autor sformułował w rozprawie w pierwszej kolejności następujące cele części wdrożeniowej:

- rozpoznanie i przeanalizowanie rozwiązań konstrukcyjnych baraków,

- identyfikacja uszkodzeń baraków ze szczególnym uwzględnieniem uszkodzeń murowanych ścian,
- identyfikacja i analiza sposobu prowadzenia dotychczasowych remontów baraków,
- opracowanie i wdrożenie:
  - stabilnego i trwałego posadowienia ścian baraków,
  - stabilizacji ścian po przeprowadzonej rektyfikacji,
  - zapewnienie minimalizacji obciążeń przekazywanych z dachu na ścianę po przeprowadzonej rektyfikacji,
- wdrożenie metody rektyfikacji silnie odkształconych ścian baraków mieszkalnych.

Następnie Autor sformułował cel naukowy rozprawy, który brzmi: opracowanie przeanalizowanie i przebadanie rektyfikacji silnie odkształconych ścian baraków mieszkalnych znajdujących się na terenie odcinka BI obozu Auschwitz II - Birkenau.

Wszystkie ww. cele sformułowane zostały w podrozdziale 1.2, na stronie 10.

W mojej opinii cele rozprawy są zasadne, poprawnie sformułowane, oryginalne, ambitne. Zrealizowany zakres własnych prac obejmujący m.in. kwerendę dokumentów archiwalnych, analizę stanu zachowania, badania eksperymentalne w laboratorium i in situ, badania analityczne, wdrożenia oraz uzyskane w wyniku tych prac rezultaty pozwoliły osiągnąć Autorowi wszystkie sformułowane w rozprawie cele.

4.2. Tytuł rozprawy

Tytułu rozprawy zaproponowany przez Autora dobrze odzwierciedla zawartość rozprawy. Można by go było wzbogacić o słowo murowanych, po słowie, ścian.

4.3 Ocena wartości naukowej rozprawy

Ocenę wartości naukowej rozprawy rozpoczynam od stwierdzenia, że zrealizowane przez Autora obszerne własne badania doświadczalne w laboratorium i in situ oraz wielowariantowe analizy obliczeniowe wykorzystujące zbudowane modele numeryczne zostały właściwie zaplanowane i wykonane z punktu sformułowanego celu. Jak to już podano w punkcie 3 recenzji zastosowane metody badawcze i metodyka badań nie budzą większych zastrzeżeń, podobnie jak i uzyskane rezultaty badań eksperymentalnych i numerycznych. W mojej opinii

przeprowadzona została poprawna interpretacja i krytyczna analiza uzyskanych rezultatów. Wszystko to stworzyło solidne podstawy naukowe do opracowania i następnie wdrożenia skutecznej rektyfikacji silnie odkształconych ścian w wybranych murowanych barakach, a także do opracowania wytycznych rektyfikacji takich ścian.

Po analizie rozprawy uważam, że do głównych osiągnięć naukowych jej Autora można zaliczyć między innymi:

- a) Zaplanowanie oryginalnego obszernego programu badań doświadczalnych w laboratorium i in situ oraz badań analitycznych i jego konsekwentne zrealizowanie.
- b) Określenie, w wyniku nieniszczącego badania w laboratorium fragmentu ściany pochodzącej z murowanego zabytkowego baraku, zależności między obciążeniem a skróceniem ściany obciążonej pionowo oraz zależności między obciążeniem mimośrodowym a promieniem krzywizny ściany, wnioskowanie na podstawie tych zależności o wartości modułu sprężystości muru w ścianach dla stanu w jakim się one znajdują i dla stanu po wzmocnieniu muru prętami stalowymi wbudowanymi w spoiny wsporne.
- c) Opracowanie przestrzennego modelu numerycznego odwzorowującego badany w laboratorium fragment ściany, przeprowadzenie analiz obliczeniowych dla różnych wartości modułu sprężystości, porównanie rezultatów tych analiz z wynikami uzyskanymi na drodze badawczej.
- d) Określenie na podstawie badań w laboratorium cech sprężystych i niesprężystych siłowników użytych do rektyfikacji ścian, wbudowanych między ścianę i konstrukcję oporową, przy wariantowaniu obciążenia i początkowej długości siłowników.
- e) Zbudowanie modelu rektyfikowanej ściany szczytowej z uwzględnieniem siłowników i stalowej konstrukcji oporowej, z odwzorowaniem geometrii rzeczywistej ściany i wykorzystaniem rezultatów badań laboratoryjnych fragmentu ściany i siłowników, a następnie przeprowadzenie analiz obliczeniowych i określenie wartości charakterystyk rektyfikowanej ściany przy wariantowaniu m.in. modułu sprężystości ściany, warunków podparcia siłowników na konstrukcji oporowej, stan ściany. Ponadto opracowanie w ramach tego modelu

modelu pomocniczego, odwzorowującego otwieranie się spoin wspornych podczas mimośrodowego obciążania ściany i określenie zależności między momentem zginającym ścianę i kątem obrotu w spoinie wspornej przy wariantowaniu wartości modułu sprężystości i naprężeń normalnych w spoinie.

- f) Przeprowadzenie unikatowych badań rektyfikowanej ściany szczytowej w warunkach in situ, z zapewnieniem ciągłości rejestracji mierzonych wielkości, porównanie uzyskanych rezultatów z wynikami obliczeń numerycznych.

5. OCENA WDROŻEŃ

Główne wdrożenie dotyczy rektyfikacji silnie odkształconych ścian dwóch murowanych baraków, szczytowej zachodniej w baraku nr B -138 i szczytowej wschodniej baraku B -115 oraz ściany północnej podłużnej w baraku nr B -138, w wyniku którego przywrócona została pierwotna forma tych ścian. Wdrożenie to jest nowatorskie (jego istotę Autor podał we wniosku końcowym na stronie 240) i zostało poprzedzone szerokim zakresem działań, w tym wdrożeń mających za zadanie zapewnić stabilne oparcie na fundamencie rektyfikowanych ścian i odciążyć je od obciążenia wywieranego przez dach oraz zakotwić je do elementów zapewniających trwałe położenie wymuszone podczas rektyfikacji. Wdrożenia te zostały wystarczająco jasno opisane i udokumentowane graficznie w podrozdziałach:

- 4.5. Wdrożenie kompleksowej konserwacji w zakresie fundamentów,
- 5.5. Wdrożenie kompleksowej konserwacji w zakresie posadzek,
- 6.5. Wdrożenie kompleksowej konserwacji w zakresie dachów,
- 7.5. Wdrożenie kompleksowej konserwacji w zakresie ścian.

Ocena tych wdrożeń, znajdujących odzwierciedlenie w celach części wdrożeniowej recenzowanej rozprawy podanych na s. 10, jest w pełni pozytywna.

6, UWAGI KRYTYCZNE I DYSKUSYJNE

Podczas czytania rozprawy nasunęły mi się w kolejności następujące nieliczne uwagi i pytania do Autora.

- a) Cel części wdrożeniowej rozprawy, opracowanie i wdrożenie stabilnego i trwałego posadowienia ścian baraków, powinien być moim zdaniem umieszczony przed celem, wdrożenie metody rektyfikacji silnie odkształconych ścian baraków mieszkalnych. Ponadto tam gdzie napisano, ścian baraków, należało napisać, ścian murowanych baraków.
- b) W odniesieniu do rektyfikacji ścian Autor stosuje w wielu miejscach nazewnictwo które nie jest tożsame, mianowicie; metoda (s. 10, 23 wg), technologia (s. 11, 16 wd i s. 211, 12 wg), sposób (s. 10, 4 wg i s. 240, 12 wd), technika (s. 36, 4 wg). Proszę Autora o skomentowanie tej uwagi podczas publicznej obrony rozprawy.
- c) W nawiązaniu do zdania na s. 31, 6 wd, Podobnie jak inne elementy budynku, dobór materiałów i układ posadzki mają istotne znaczenie i są uzależnione od charakteru stylowego budowli..., proszę powiedzieć co zgodnie z ustawą Prawo budowlane rozumie się przez budynek, a co przez budowlę.
- d) W tekście na s. 41 od 5 wd aż do 6 wg na s. 42 prawidłowy zapis powinien brzmieć: podwarstwa II a, podwarstwa II b, podwarstwa II c, podwarstwa II d, podwarstwa II e.
- e) W nawiązaniu do podrozdziału 4.5 proszę wyjaśnić, dlaczego podczas podbijania betonem istniejących fundamentów baraków i wykonania betonowego fundamentu wtórnego (FBW) nie zdecydowano się na wykonanie poziomej izolacji przeciwwilgociowej fundamentów?
- f) Rozdział 6, nazwany dachy i poszycia, lepiej było nazwać krócej: Dachy.
- g) W kilku miejscach napisano (np. na s.111, 9 wg), że grubość ścian wynosi 12 cm (jedna cegła). Jedna cegła to 25 cm, a 12 cm to ½ cegły.
- h) Na s. 139 w 9 wd błędnie podano nr baraku, B-123, a powinno być moim zdaniem B-138; z kolei na s. 149 w 2 wg pomyłono nr rysunku, jest 7-44, powinien być 7-45.
- i) Na s. 155 w 3 wg napisano, na dedykowanej zaprawie. Proszę wyjaśnić, o jaką zaprawę chodzi?
- j) W odniesieniu do rysunków:
- podpis rys. 4-39 powinien być umieszczony pod rysunkiem,
  - w podpisie rys. 4-41 zamiast, kanalizacji, powinno być, instalacji,
  - w podpisach rys. 7-30 i 7-31 brakuje na początku słowa, Barak,
  - na rys. 9-9 do 9-14 nie podano jednostki na osi poziomej.

- k) W podsumowaniu na s. 235 w drugim akapicie od góry Autor napisał, cyt.: „Postawiono tezę, że istnieje możliwość przywrócenia pierwotnej formy ścian przez przeprowadzenie remontu polegającego na ich rektyfikacji. Teza ta została wykazana..., koniec cyt.”. Gdyby taka teza została w rozprawie sformułowana, to zgodził bym się z nią. W rozprawie sformułowane zostały jednak cele, co jest w zupełności wystarczające, a tezy nie są wymagane.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSEK KOŃCOWY

Recenzowana rozprawa doktorska mgr inż. Łukasza Szoblika pt.: „Analiza rektyfikacji odkształconych ścian baraków znajdujących się na terenie dawnego KL Auschwitz II - Birkenau”, zrealizowana w ramach programu „Doktorat wdrożeniowy” rozwiązuje postawiony oryginalny problem naukowy mieszczący się w dyscyplinie Inżynieria Lądowa, Geodezja i Transport.

Temat recenzowanej rozprawy, bezsprzecznie wpisujący się w Globalny Plan Konserwacji obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie dawnego obozu koncentracyjnego Auschwitz II - Birkenau, jest aktualny i interesujący. Cele rozprawy są zasadne, oryginalne, ambitne. Cele te zostały w pełni osiągnięte.

Zakres rozprawy został zrealizowany. Otrzymane oryginalne i wartościowe rezultaty, mające duże znaczenie poznawcze i bardzo duże znaczenie aplikacyjne, zostały wnikliwie i krytycznie przedyskutowane w rozprawie, trafnie sformułowano podsumowanie i wniosek końcowy.

Rozprawa dowodzi, że Autor posiada wystarczającą wiedzę w uprawianej przez siebie dyscyplinie, potrafi samodzielnie postawić oryginalny problem naukowy i w celu jego rozwiązania zaplanować i przeprowadzić badania doświadczalne i modelowe oraz krytycznie przeanalizować uzyskane rezultaty. Świadczy to o Jego dobrym przygotowaniu i posiadanych umiejętnościach do samodzielnego prowadzenia prac naukowo-badawczych.

Rozprawa dowiodła także, że Autor potrafi właściwie wykorzystać w praktyce uzyskane rezultaty badań. Zaświadcza o tym wdrożenie polegające na rektyfikacji silnie odkształconych ścian murowanych baraków, przywracające ich pierwotną formę.

Uwagi krytyczne zawarte w punkcie 6 recenzji nie obniżają wartości merytorycznej i ogólnej bardzo pozytywnej oceny rozprawy. Mają one charakter dyskusyjny i w dużej mierze porządkowy i powinny być pomocne Autorowi na przykład podczas przygotowywania artykułów naukowych do czasopism.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska Pana mgr inż. Łukasza Szoblika spełnia wymogi ustawowe stawiane pracom doktorskim określone w akcie prawnym wymienionym w punkcie 1 niniejszej recenzji i w związku z tym wnioskuję do Rady Dyscypliny Inżynieria Lądowa, Geodezja i Transport Politechniki Śląskiej o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Ponadto uważam za zasadne poddanie pod dyskusję wniosku o wyróżnienie rozprawy, który niniejszym zgłaszam, biorąc pod uwagę jej wysokie walory naukowe i nowatorskie wdrożenie.

Recenzję podpisał
Jerzy Hoła